

Av. Mehmet Gün

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı

“Mahkemedeki bir dosya, dışarda bin kişiyi ilgilendiriyor”

“Adalet istatistiklerine göre 2021 yılında Konya merkezde 39 bin ceza davası açılmış 28 bin dava da bir önceki seneden kalmış Türkiye’de davalar beşila dokuz yıl arasında sürüyor. Bu gerçeğin verdiği mesaj şudur: Ben arkadaşına borç veririm, geri almam en az dokuz sene sürebilir. Öyleyse ben bu **borcu vermemeyeyim, ben bu** krediyi açmayayım, bu ülkenin insanı ile yardımlaşmayayım. Benim başında gelmedi demeyin. Mahkemedeki bir dosya, dışarda bin kişiyi ilgilendiriyor. Bin kişi davranışını ona göre belirliyor. Ekonomimizin iyileşmesi için bu tabloyu değiştirmemiz gerekiyor.

“Mahkemelerimizi kaliteli hizmet verir hale getirmeliyiz”

“Yargının yetkilerinin kısıtlanmasına neden olan halka kaliteli hizmet verememe meselesini çözmemiz gerekiyor. Yargı şu anda toplumun ahlakını bozar vaziyettedir. Çünkü mahkemelere gittiğinizde doğuyu söylemek zorunda değsiniz. Yalan söylerseniz savunma hakkı olarak görülüyor, hoş görülüyor. Mahkemelerimizi kaliteli hizmet verir hale getirmeliyiz. Öyle getirmeliyiz ki bir yargıç verdiği karar nedeni ile başka bir yere sürüldüğünde, hepimiz gidip o yargıçı savunabilmeliyiz. Ama şu anda ne yargıçı, ne savcıyı, ne mahkemeyi ne de avukatı savunabilecek durumdayız. Tam tersi, bizi yönetenlere, şu mahkemeleri bir hizaya soksana diyoruz. Çünkü mahkemeler kaliteli hizmet **veremiyor. Ama bu** mahkemelerin kabahati değil. Önelirine her sene milyonlarca dava yapıyoruz, hadi bunu temizle diyoruz. Ama bunu yaparken kullanacakları kurallar çok eski. Daha İyi Yargı Derneğinin yola çıkış sebebi de işte bu: Uyumsuzluklarımızı, mahkemeye gitmeden önce yönetmeyi öğrenmeliyiz.

“Hukukun üstünlüğünde bir kara delik var”

“Hukukun üstünlüğü demek, bir toplumda, sıfatına, unvanına, varlığına bakılmaksızın herkesin hukuk kurallarına tam tâbî olması demek. Türkiye’de bu konuda büyük bir kara delik var; kamu görevlilerinin soruşturulmasında idari amirlerinin izni müessesesi. Amiri izin vermeze kamu görevlisine karşı hukuk üstün değil. Öncelikle çözmemiz gereken bir sorun da bu. Eğer kamu görevlisinin yargılanmasında idari amirinin izni şartını kaldıramazsak, **ne kaliteli bir demokrasi ne de** daha iyi bir yargı inşa edebiliriz.”

A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu

Türkiye’deki yargı sorunlarını tespit edip çözüm önerileri geliştirmek, bu öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi için çalışmak üzere Kasım 2014’te kurulmuş siyaseten tarafsız bir sivil toplum kuruluşu olan Daha İyi Yargı Derneğinin yargının kaliteli hizmet vermesi için geliştirdiği çözüm önerilerini içeren “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” çalışması, yargıda şu **temel dokuz reformu öneriyor:**

1. Hakimler Savcılar Kurulu’nu, toplumun **temel kesimlerini temsil eden, hiçbir kişi, grup veya koalisyona etki edemeyeceği, tam bağımsız** hale dönüştürerek, kaliteli yargı hizmeti **temel kesime odaklanan düzenleyici bir kurum olarak Adalet Yüksek Kurumu oluşturmak.**
2. Yargının idaresiyle ilgili her **temel karar ve icrâmi** etkin yargısal denetime ağırlık, bu amaçla yargı konularında uzmanlaşmış **Adalet Yüksek Mahkemesi oluşturmak.**

3. Anayasa Mahkemesi'nin daire sayısını 3'e ~~az~~ artırmak, ~~bu~~ sayısını 15'den 30'a yükseltmek, ~~se~~anlarını kamuoyunun katılımına ~~da~~ şeffaf ve yargı denetimine tabi tutarak kapasitesini artırmak ve siyaseten tarafsızlığını geliştirmek.
4. **Hukuk mesleklerinin her biri için, yönetimleri sadece meslek mensupları tarafından seçilen, tam bağımsız yargısal meslek kuruluşları oluşturmak.**
5. Yargı görevlerine kabul ve atamalarında tam liyakati sağlamak; yargı ~~bu~~st organlarına, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay ~~bu~~veliklerine adaylık ve **atamalarda kamuoyunu dahil ederek tam şeffaflıkla**, ~~se~~çme ve atama kararlarını **gerekli** ~~da~~ oya tabi tutup ~~bu~~st aşamaları yargı denetimine tabi kılarak tam hesapverirliğini sağlamak.
6. **Ahi geleneğinin ~~bu~~z-ne uygun olarak yeknesak hukuk meslekleri kariyer planı oluşturmak ve insan kaynaklarını ihtiyaca uygun olarak geliştirip liyakat esaslı olarak değerlendirmek.**
7. Yargı hizmet birimlerini, mahkemeleri ve insan kaynaklarını 26 kalkınma bütçesi bazında **optimum şekilde** ~~da~~retmek, uzmanlıkları merkezlerde ~~yo~~unlaştırırken hizmeti halkın ayneına ~~ge~~ltirmek.
8. **Uyuşmazlıkları erken aşamada tespit ederek yargının ~~bu~~st-~~ni~~-~~ne~~ önceden kestirmek, yargı kaynaklarını ileriye ~~yo~~nelik planlamak, modern uyuşmazlık ~~yo~~netim usulleri ve dava ~~bu~~ncesi ~~bu~~st-~~ni~~-~~ne~~ ifqā ve ibraz kurallarıyla sulh ve uzlaşmayı teşvik etmek, davaları en geç **üç-dört ay içinde** sonlandırmak.**
9. **Herkese karşı hukukun ~~bu~~st-~~ni~~-~~ne~~ için kamu görevlilerinin ~~bu~~st-~~ni~~-~~ne~~ idari amirlerinin ve kendi kuruluşlarının soruşturma izni vermesi ~~bu~~st-~~ni~~-~~ne~~ kaldırarak.**